חוק הקיצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום), התשמ"ד-1984[1]

1. הגדרות

בחוק זה -

"קיצבה" - תשלום חדשי המשולם לפי אחד החוקים שבתוספת;

"מענק" - תשלום שאינו קיצבה, המשולם לפי אחד החוקים שבתוספת, למעט תגמול לפי הכנסה;

"תגמול לפי הכנסה" - תשלום המשולם לפי אחד החוקים שבתוספת ושהבסיס לחישובו הוא הכנסתו של הזכאי;

"רשות מוסמכת" - רשות שנקבעה לפי אחד החוקים שבתוספת לדון ולהחליט בתביעה או בבקשה לקבלת קיצבה או מענק או תגמול לפי הכנסה;

"שיעור מעודכן" - שיעור הקיצבה שבתוקף בחודש שקדם ליום התשלום;

"שיעור מקורי" - שיעור הקיצבה שהיה בתוקף בתקופה שבעדה משולמת הקיצבה;

"בן זוג" - לרבות מי שידוע בציבור כבן זוג;

"שכר ממוצע" - כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968 (להלן - חוק הביטוח הלאומי);

"יום התביעה" - היום הראשון בחודש שבו התביעה או הבקשה הוגשה בפועל לרשות המוסמכת;

"יום התשלום" - היום שבו נשלח שיק לזכאי לפי מען שמסר או זוכה חשבונו בבנק או הועמד סכום כסף לרשותו בדרך אחרת;

"הכנסה חדשית ממוצעת" - הכנסת הזכאי והכנסת בן זוגו מן המקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה, במשך שלושת החדשים שקדמו למועד החלטת הרשות המוסמכת, מחולקת ב-3.

2. חישוב קיצבה המשולמת באיחור

(א) על קיצבה המשולמת בעד תקופה שבין יום התביעה לבין יום התשלום יחולו הוראות אלה:

(1) קיצבה המשולמת תוך שלושה חדשים מיום התביעה - תשולם בשיעור המקורי;

(2)[2] קיצבה המשולמת לאחר שחלפו שלושה חדשים מיום התביעה, אך בטרם חלפו 10 שנים - תשולם בשיעור המעודכן בעד התקופה המתחילה ביום התביעה ומסתיימת באחד לחודש שבו חל יום התשלום;

(3)[3] קיצבה המשולמת לאחר שחלפו 10 שנים מיום התביעה - תשולם בשיעור המעודכן בעד תקופת 10 השנים שמיום התביעה ובשיעור המקורי בעד יתרת התקופה.

(ב)[4] על קיצבה המשולמת בעד תקופה שקדמה ליום התביעה יחולו הוראות אלה:

(1) אם התקופה האמורה היא 12 חדשים או פחות - תשולם הקיצבה בשיעור המעודכן;

(2) אם התקופה האמורה עולה על 12 חדשים - תשולם הקיצבה בשיעור המעודכן בעד 12 חדשים ובשיעור המקורי בעד יתרת התקופה.

---

[1] . הערה: פורסם בס"ח 1107, התשמ"ד, עמ' 66.

[2] . ס' 2(א)(2) - בת' 1, ת"ת 1.4.90, במקום "24 חדשים" בא "10 שנים". ראה הערות מבוא לת' 1.

[3] . ס' 2(א)(3) - בת' 1, ת"ת 1.4.90, במקום "24 חדשים" בא "10 שנים" ובמקום "24 החדשים" בא "10 השנים". ראה הערות מבוא לת' 1.

[4] . ס' 2(ב) - בנוסח המקורי: "קיצבה המשולמת בעד תקופה שקדמה ליום התביעה תשולם בשיעורה המקורי". בת' 1, ת"ת 1.4.90, הוחלף לנוסח דלעיל. ראה הערות מבוא לת' 1.

3. חישוב קיצבה במקרים מיוחדים[5]

על אף האמור בסעיף 2 -

(1) אם התביעה הוגשה לאחר שחלפו שנתיים מן המועד להגשת תביעה הקבוע בחוק שבתוספת, ייקראו פסקאות (2) ו-(3) שבסעיף 2(א) כאילו במקום "10 שנים" נאמר בכל מקום "שנתיים";

(2) אם התביעה הוגשה לפני שחלפו שנתיים מהמועד להגשת תביעה הקבוע בחוק שבתוספת, אך במשך חמש שנים מיום התביעה לא נמסרו לרשות המוסמכת הידיעות והמסמכים הדרושים להחלטה בתביעה, ייקראו פסקאות (2) ו-(3) שבסעיף 2(א) כאילו במקום "10 שנים" נאמר בכל מקום "חמש שנים".

3א. עיכוב שלא בתום לב[6]

קבע בית משפט או בית דין כי הרשות המוסמכת גרמה בשרירות ושלא בתום לב לאיחור בתשלום הקיצבה, רשאי הוא לפסוק כי הקיצבה תשולם בשיעור המעודכן אף בעד תקופות ארוכות יותר מן הקבוע בסעיפים 2 ו-3.

4. קיצור תקופת פיצוי

הרשות המוסמכת רשאית לקבוע כי לא תשולם קיצבה בשיעור מעודכן כאמור בסעיפים 2(א) ו-3, או כי תשולם כאמור בעד תקופה קצרה מן האמור בהם, אם נוכחה שהתובע גרם לעיכוב ההכרעה בתביעתו בכך שלא מסר לרשות המוסמכת ידיעות ומסמכים שהיו ברשותו לאחר שנדרש לעשות כן או שנמנע מלשתף פעולה עם הרשות המוסמכת בכל דרך אחרת שנדרשה להכרעה בתביעתו או לביצוע תשלום הקיצבה.

5. חישוב מענק המשתלם באיחור

לא שולם מענק תוך שלושה חדשים מיום התביעה, ישולם המענק לפי השיעור שבתוקף ביום התשלום.

6. התשלום - סופי

שולמו קיצבה או מענק בשיעור מעודכן כאמור בסעיפים 2, 3 או 5 ולאחר מכן שונה שיעורם בתוקף למפרע, לא ישולמו לגביהם סכומים נוספים לפי החישוב האמור בסעיפים 2, 3 או 5.

---

[5]. ס' 3 - בנוסח המקורי:

"(א)

(1) היה הזכאי לקיצבה נכה שדרגת נכותו 50% או יותר אך פחות מ-75% ואין לו בן זוג או ילדים והכנסתו החדשית הממוצעת אינה עולה על 150% מן השכר הממוצע או יש לו בן זוג או ילד וההכנסה החדשית אינה עולה על 200% מן השכר הממוצע, ייקראו לגביו פסקאות (2) ו-(3) שבסעיף 2(א) כאילו במקום "24 חדשים" נאמר בכל מקום "36 חדשים";

(2) היה הזכאי לקצבה נכה שדרגת נכותו 75% או יותר והתקיימו בו התנאים האמורים בפסקה (1), ייקראו לגביו פסקאות (2) ו-(3) שבסעיף 2(א) כאילו במקום "24 חדשים" נאמר בכל מקום "48 חדשים".

(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), לא יחול תנאי ההכנסה לגבי מי שזכאי לקיצבה בשל נכותו לפי חוק הביטוח הלאומי.

(ב) השר יקבע בתקנות איזה שכר ממוצע יובא בחשבון לענין סעיף זה. אם חל שינוי בשכר הממוצע במשך שלושת החדשים שלפיהם מחושבת ההכנסה החדשית הממוצעת.

(ג) לענין סעיף זה "דרגת נכות" - דרגת הנכות שנקבעה לזכאי לקיצבה על פי החוק שלפיו משולמת הקיצבה".

בת' 1, ת"ת 1.4.90, הוחלף לנוסח דלעיל. ראה הערות מבוא לת' 1.

[6]. ס' 3א - נוסף בת' 1, ת"ת 1.4.90, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לתיקון 1.

7. ערעור

החלטת הרשות המוסמכת לפי חוק זה כמוה, לענין ערעור, כהחלטה שניתנה לפי חוק שבתוספת.

8. אי תחולת חוק פסיקת ריבית והצמדה

חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, לא יחול לענין קיצבה, מענק ותגמול לפי הכנסה.

9. ביצוע ותקנות

(א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

(ב)[7] השר הממונה על ביצוע חוק שבתוספת רשאי, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, להתקין תקנות בדבר -

(1) חישוב קיצבה המשולמת באיחור, אם לפני כן שולם לתובע חלק מן הקיצבה,כמקדמה, כמילווה, או בכל דרך אחרת;

(2) מתן פיצוי בעד איחור בתשלום של תגמול לפי הכנסה, בדרך של ריבית, בדרך של הצמדה למדד המחירים לצרכן או לשכר הממוצע, או בכל דרך אחרת;

(3) הוראות משלימות בדבר חישוב ההכנסה החדשית הממוצעת וכן בדבר הכנסות שלא יובאו בחשבון לענין חישוב הכנסה חדשית ממוצעת;

(4) כללים למתן פיצוי בעד איחור בתשלום קיצבה, מענק או תגמול לפי הכנסה, שלקבלתם לא נדרשת הגשת תביעה;

(5) כללים למתן פיצוי בעד איחור בתשלום קיצבה, מענק או תגמול לפי הכנסה לאחר שהתשלום חודש אחרי הפסקה שנגרמה שלא בשל מעשה או מחדל של הזכאי;

(6) בוטל.[8]

10. הרחבה

שר האוצר רשאי, בצו, להוסיף חוק לתוספת, בהסכמת השר הממונה על ביצוע אותו חוק ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

11. תחולה

(א) חוק זה יחול אף אם התביעה או הבקשה לתשלום קיצבה, מענק או תגמול לפי הכנסה הוגשו לרשות המוסמכת לפני יום תחילתו.

(ב) הוראות סעיפים 2, 3, 5 ו-9(ב) לא יחולו על קיצבה, מענק או תגמול לפי הכנסה, ששולמו לפני יום תחילתו של חוק זה.

12. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום כ"ז באדר א' התשמ"ד (1 במרס 1984).

---

[7] . ס' 9(ב) - ר' תקנות הקצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום) (גימלאות המוסד לביטוח לאומי), התשמ"ד-1984.

[8] . ס' 9(ב)(6) - בנוסח המקורי:

"כללים למתן פיצוי בעד איחור בתשלום קיצבה, מענק או תגמול לפי הכנסה למי שהוראות סעיפים 68ג(א) או 82ג(א) לחוק הביטוח הלאומי חלות עליו."

בת' 2, ת"ת 1.6.98 בוטל הסעיף. ר' הערות מבוא לתיקון מס' 2.

תוספת[9]

(סעיף 1)

(1) חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949;

(2) חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950;

(3) חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954;

(4) חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957;

(5) חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 (נוסח משולב);

(6) בוטל.

(7) בוטל.

(8) בוטל.

(9) בוטל.

(10) חוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א-1981;

(11) חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), התשמ"א-1981.

---

[9] . תוספת - בנוסח המקורי:

"(6) חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשכ"ח-1968;

(7) חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970;

(8) חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972;

(9) חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1970."

בת' 2, ת"ת 1.6.98, בוטלו הסעיפים הנ"ל. ר' הערות מבוא לתיקון מס' 2.